

Neix Max Bob

El *Diccionari de la literatura catalana* diu que Francesc de Paula Barceló i Fortuny “signa alguns textos com a Max Bob”. Ni “alguns” ni Max Bob. En una ocasió, va signar un text com a Max Bon.

Joc perdut

La Marguerite d'*El gat* demana al carnisser que li faci un tall prim de carn i comenta: “Sabeu...” (“Vous savez...”), El carnisser, continua Simenon, ho sabia (“il savait”), perquè ella parlava sempre de la seva poca gana, com si volgués evitar l’acusació d’avarícia. El joc entre “sabeu...” i “ho sabia” es perd en la versió Quaderns Crema-Lluís Maria Todó perquè Marguerite hi diu: “És que...”.

Nova influència castellana

Quan l’Unicorn d’*A través del mirall*, sorprès per la presència d’Àlicia, demana si és viva, Sasha respon: “Sap parlar” (“It can talk”). Segons labutxaca-Salvador Oliva, respon: “És clar. I parla”, com fa el personatge en la versió de Cate-dra: “¡Ya lo creo! Y sabe hablar”.

L’índex desconeix en Brunet

Joan Estelrich diu als seus *Dietaris* (Quaderns Crema) que el dia 5 de setembre del 1918 coneix “En Brunet de *La Publicidad*”. Manuel Brunet és absent de l’índex onomàstic.

Guspiregen sense guspieres

El DIEC1 i el DIEC2 són els únics diccionaris que mantenen la desafortunada definició fabriana de *guspirejar*, per errònia o, si més no, incompleta, ja que la fan remetre a *centellejar*: “brillar llançant intermitentment vius rajos de llum com fan els estels fixos”. *Guspirejar*, com diuen Moll, Enciclopèdia, PD i GD62, és “llançar guspieres, espurnes”, és a dir, “partícules inflamades que es desprenen d’un cos en combustió o fortament rascat”. Això de banda, en moltes comarques indica també “ploure o nevar molt prim.”

El temor republicà al vot femení, analitzat en l’estudi ‘Ignorades però desitjades’

El setmanari satíric dretà i catòlic *D. I. C. (Defensa dels Interessos Catalans)* va escarnir Francesc Macià per retardar el dret de votar a la dona. Al número del 28 de maig del 1932 se’l veu tapant-se les orelles i fugint d’una colla de dones que li criden: “El vot ens el podeu prendre, però la veu ens la sentireu”.

El president de la Generalitat, d’acord de Manuel Azaña, president del govern espanyol, va impedir a la dona que votés en les eleccions al Parlament de Catalunya del 20 de novembre de 1932, tot i ser un dret reconegut per la Constitució, aprovada el 9 de desembre del 1931. El motiu oficial de la prohibició va ser la manca de temps entre l’aprovació de l’Estatut i la convocatòria d’eleccions i, sobretot, la inexistència d’un cens femení actualitzat. L’historiador Josep Lluís Martín i Berbois afirma en l’estudi *Ignorades però desitjades. La dona política durant les eleccions de la Segona República a Catalunya* (Acontravent-Generalitat de Catalunya) que eren dues raons poc convincents perquè l’Estatut permetia convocar eleccions un mes després de la seva aprovació i perquè el juliol de 1932 hi havia un cens femení, almenys, a Barcelona. S’era a temps, per tant, de confeccionar un cens femení i, per tant, si no es va fer és “per por de perdre les futures eleccions”. Ho veia així el *D.I.C.*: “Si votant les dones, les nostres companyes d’esquerra reconeixen que les dretes perdríem, que ens deixin fer el ridícul. Si s’hi oposen, és que temen que serien elles les qui farien el ridícul. Provem-ho, camarades!”.

Sí que va ser el temor que el vot conservador femení pogués decantar el govern català, el que va influir de manera evident, considera l’historiador, en la decisió. Macià no estava disposat a perdre la presidència de la Generalitat després de l’esforç i l’aposta política personal.

La negació del sufragi femení per part d’Azaña i Macià fou, afirma l’historiador, del tot premeditada, “ja que resulta del tot inexplicable que el primer no utilitzés el padró del 1930, que només necessitava les correccions de les altes i baixes elaborades pels tribunals del cens electoral per als comicis generals del 28 de juny de 1931”. Tot i incloure’s les dones a l’empadronament, “des del sector republicà encara persistia una gran desconfiança envers la reacció electoral del sector femení”, diu.

L’historiador reporta la reacció de les formacions conservadores, en especial la Lliga, contra la decisió de Macià i Azaña. Es van elaborar manifestos i la campanya endegada pels òrgans conservadors com *D.I.C.* i *La Veu de Catalunya* va ser dura i intensa.

La dona pot finalment votar a les eleccions generals de novembre del 1933. La victòria de la dreta a Espanya i a Catalunya va fer que les esquerres cerquessin el resultat en el sufragi femení. L’atac durà poc temps perquè a les eleccions municipals de gener de 1934 l’esquerra va recuperar el poder perdut el novembre anterior. L’obtenció del sufragi femení, com fa veure Martín i Berbois, no va ser una comesa fàcil com s’ha volgut demostrar i creure, sinó un llarg camí ple d’entrebancs.

Macià es negava a donar el vot a la dona. Acudit publicat al satíric de dretes *D. I. C.* el 28 de maig de 1932.

Lluís Bonada